

Henkilökuvassa **Janne Saario**

Betonilehden henkilögalleriassa on haastateltavana maisema-arkkitehti yo **Janne Saario** (s. 1983 Helsingissä)

Janne Saario aloitti skeittaamisen kuusivuotiaana pihan muiden poikien kanssa. Ensimmäisen skeittipuiston hän suunnitteli 16 vuotta myöhemmin, parikymmppisenä. Eläintarhan skeittipuisto toteutettiin Helsinkiin Nordensköldinkadun varteen. Maisema-arkkitehtiopinnot hän aloitti seuraavana syksynä.

Opinnot ovat nyt diplomityötä vaille valmiina, skeittipuistoja puolestaan on suunniteltuna jo pitkälle toistakymmentä, Suomen lisäksi niitä on suunniteltu Ruotsiin, Viroon, Espanjaan ja Hollantiin.

”Olen sikäli onnekas, että työ ei oikeastaan tunnu työltä, vaan se on suora jatke lajille, jota rakastan. Työssäni voin antaa jotakin takaisin skeittikulttuurille, joka on opettanut minulle paljon ympäristönhavainnointia, estetiikkaa ja yhteisöllistä henkeä”, hän toteaa.

Jannen ensimmäinen skeittilauta oli isän tekemä: paksu lastulevy, jossa oli tv-tasosta irrotetut pyörät. ”Vanhemmat varmaan ajattelivat, että kuusivuotiaan innostus lopahtaa nopeasti. Kun niin ei käynyt, vaan opin viikossa skeittaamaan isän virityksellä, sain oikean laudan.”

”Siitä lähtien olen skeitannut. Skeittaus on ollut jo 24 vuotta osa identiteettiäni ja muovannut suhdettani ympäristöön. Katson ympäristöä aina myös sillä silmällä, miten siinä voisi mennä skeitillä.”

Skeittiammattilainen

Lukion ensimmäistä luokkaa käydessään innokas ja taitava skeittaaja sai ensimmäisen sponsorin. ”Sattumalta”, Janne kertoo: ”Torpparinmäen koulun pihalla oli betoniset istutusmuurit, jotka

sopivat täydellisesti skeittaukseen. Kun piha onneksemme vielä asfaltoitiin, skeittasimme siellä kavereiden kanssa koko yläasteajan.

Eräänä iltana pihalle tuli kavereita, jotka olivat perustamassa skeittikaupalle omaa tiimiä. Vastaus kysymykseen, haluaisiko Janne tiimiin mukaan, oli tietysti myöntävä.

”Sitä kautta aloin saada skeittitarvikkeita ja matkalippuja ulkomaan tapahtumiin, ja pääsin mukaan myös eurooppalaiseen skeittitiimiin. Ammattiskeittarina aloin saada myös kuukausipalkkaa.”

Skeittiammattilaisena Janne pohti kuitenkin koko ajan, mitä alkaisi opiskelemaan. ”Matkustaessani eri puolilla maailmaa virisi ajatus ja halu päästä vaikuttamaan kaupunkiympäristöihin. Erityisesti harmittivat monet julkiset tilat, jotka hyvin pienillä muutoksilla olisivat sopineet myös skeittaukseen. Tuossa vaiheessa minulla oli ajatuksena, että voisin soluttautua suunnittelijamaailmaan valeasussa ja muuttaa ympäristöjä salaa skeitattaviksi”, Janne hymyilee kymmenen vuoden takaiselle visiolleen.

Tärkeitä esikuvia

Otaniemen arkkitehtiosastolle maisema-arkkitehtuuria opiskelemaan Janne pääsi kolmannella yrittämällä. ”Lukiotodistukseni oli keskiverto, joten opiskelupaikan saadakseni piti onnistua piirtämistehtävissä. Samalla kun skeittasin ammatikseni kävin Taideteollisen korkeakoulussa avoimen yliopiston kursseilla ja Taidekoulu Maassa opiskelin maalausta.”

Uransa käännteetekevimpänä yksittäisenä kurssina Janne muistelee avoimen yliopiston

harjoitustyötä. ”Opettajina olivat arkkitehdit *Sami Rintala* ja *Marco Casagrande*. Inspiroiduin valtavasti heidän opetuksestaan. Niinpä heittäydin täysillä pieneksi tarkoitettuun harjoitustyöhön, jonka aiheena oli pyhittää tuolloin vielä rakentamattomassa Arabianrannassa jokin tila, suorittaa siellä rituaali.”

”Bongasin rannasta ruosteisen, ison kemikaalien käsittelysiilon. Kuljetin siiloon kierrätyskeskuksesta lainaamani emalisen kylpyammeen. Lainasin myös ison vesitankin ja pakettiauton, jolla kuljetin tankillisen lämmintä vettä ammeeseen. Kylmänä harkkatyön vastaanottopäivänä kiipesin kylpytakki yllä ruosteisessa siilossa olevaan puhtaaseen, lämmintä vettä täynnä olevaan ammeeseensa. Siilon päissä olevista rei’istä nousi hienosi höyry kylmään ilmaan”, Janne muistelee.

Liekö Jannen rituaalin ansiota, että Sami ja Marko kutsuivat hänet Japaniin, biennaaliin, jossa viidakkokaupunkiin rakennettiin isoa julkista puistoa. ”Kun pääsin heidän toimistoonsa harjoittelijaksi; vakuutuin viimeistään, että maisema-arkkitehtuuri on sitä työtä, jota haluan tehdä. Sami ja Marko ovat olleet minulle tärkeitä esikuvia arkkitehtuurin saralla. Samalla tapaa kuin skeittauksessa nuorempana tutki maailmanluokan tekijöiden temppuja”, Janne vertaa.

Valmis uusiin asioihin

Tulevaisuudesta kysyttäessä Janne toteaa, että oman uran muotoutumisessa hän on itse tavaltaan ”tuuliajolla”. ”Puhelin on soinin ja eteen on tullut uusia asioita, joihin olen ollut valmis

Kuva: Jami Laukkainen

tarttumaan”, hän toteaa.

Esimerkiksi Eläintarhan skeittipuiston suunnittelu käynnistyi siten, että Helsingin skeittityöryhmästä otettiin Janneen yhteyttä. ”Joku ajatteli, että minulla on sopiva tausta: tunsin kansainväliset skeittipuistot, olin samana vuonna voittanut skeittaukseni-SM-kisat ja työskennellyt arkkitehtitoimistossa.”

”Olin jenkeissä nähnyt paikallavalettuja skeittipuistoja, niinpä ehdotin Eläintarhan puistoon paikallavaalua elementtien sijasta. Aloin luonnostella puistoa ympäristötaidekonseptilla, jossa julkisessa puistossa on erilaisia kaupunkitiloja. Kun suunnitelmista sitten tuli totta, arkkitehtiytävät opastivat käyttämään auto-cad-ohjelmaa.”

Ensimmäisen skeittipuiston valmisbetonissa käytettiin teräskuituja. Se oli Jannen mukaan virhe. ”Teräskuitubetonisen pinnan hiertäminen skeitattavaksi osoittautui erittäin työlääksi. Lopulta se onnistui kuppilailkalla, mutta pinta rapautuu nopeammin, joten se joudutaan todennäköisesti pian pinnoittamaan. Onneksi pinnoittaminen ei ole iso työ.”

Opiskelujen alkaessa Janne ei halunnut elämyä toteutuneella suunnitelmallaan. ”Keskityin opiskeluun. Skeittiammatillisuudesta luovuin kolmantena opiskeluvuotena. Minulla ei ollut tarkoitus erikoistua skeittipuistosuunnittelijaksi. Kävi kuitenkin niin, että työtilauksia alkoi tulla. Viidentoista skeittipuiston jälkeen en ole kyllästynyt.”

I Useamman vuoden ammatikseenkin skeitannut Janne Saario sanoo olevansa onnekas, kun on pystynyt yhdistämään kuusivuotiaana aloittamansa harrastuksen ja maisema-arkkitehdin ammatin suunnitellessaan skeittipuistoja.

2 Janne Saarion suunnittelema Steelpark-skeittipuisto Luulajassa valmistui vuonna 2011. Puistossa on hyödynnetty terästehtaan vanhoja teräsosia. Betoni on pigmentoitu keltaisella.

Kuva: Janne Saario

Skeittipuistojen suunnittelun yksi hyvä puoli on se, että niitä suunnitellaan mitä erikoisimpiin ympäristöihin. Ympäristöt inspiroivat, näkökulma on aina eri: yksi on rannassa, toinen pöpelikössä, kolmas jätemäen huipulla, kuten juuri suunnitteluvaiheessa oleva puisto Tampereen Viialassa.

Julkisen tilan oltava avoin kaikille

Janne huomauttaa, että skeittaajat ovat ympäristöesteetikkoja. Visuaalinen kulttuuri näkyy hyvin esimerkiksi skeittilehtien kuvissa, joissa skeittaajat ottavat haltuun yllättäviä kaupunkitiloja.

Hän korostaa myös, ettei skeittipuistoa voi tehdä yhden asian ehdoilla. Puistossakin on aina myös pyöräilijöitä ja rullaluistelijoita, myös skeittareilla on erilaisia mielipiteitä. Suunnittelijan pitää pystyä ottamaan huomioon kaikkien tarpeet. Puistosta pitää löytyä sopivia paikkoja sekä nuorille aloittelijoille että vaikeiden tempujen tekijöille.

"Valtaosa on katuskeittareita, mutta yhä enemmän porukka skeittaa ramppimaisia muotoja, isoja kaaria. Esimerkiksi Tampereelle on suunnitella yliverti, jossa skeitattava kaari muuttuu katoksi. Muodostuu 'kehto', jossa skeittari voi uhmata painovoimaa käymällä katossa. Kaaren pinta ruiskubetonoidaan ja hierretään käsin telineiltä.

Betoni onkin Jannen mukaan paras skeittialustan materiaali. "Betoni pysyy pisimpään sileänä. Siihen voi yhdistää luonnonkiveä, terästä reunojen vahvikkeiksi ja liukupinnoiksi, sekä laatoituksia ja kasveja. Katumaisten, muottitekniikalla tehtyjen muotojen rinnalle ovat suosituiksi muodoiksi nousseet orgaaniset, käsin tehtävät muodot.

Janne kertoo olevansa paljon työmailla. "Olen harjoitellut hiertotekniikkaakin. Lopullisesti suunnitelmat hioutuvat vasta työmailla. Yhdessä urakoitsijan kanssa keskustellessa usein huomataan, että asioita voi tehdä fiksummin kuin pienoismallissa."

Jannen Luulajan suunnittelemaa skeittipuistoa oli toteuttamassa kanadalainen rakennusporukka. Janne sai houkutelua heidät myös Suomeen. "He ovat tehneet pääkaupunkiseudulle aliurakoitsijana useita skeittipuistoja. He ovat alan huippuammattilaisia, jotka tekevät ykkösluokan pintaa. Nyt meilläkin päästään skeittaamaan yhtä hyvillä pinnoilla kuin Kaliforniassa", Janne iloitsee.

Suomessa on vielä paljon tekemättömiä skeittipuistoja. Jannen mielestä ainakin isommat kunnat tarvitsevat vähintään sen yhden isomman puiston. "Nuoret ovat nykyään spontaaneja, seuratoimintaan voi olla vaikea sitoutua. Skeittaamaan on helppo lähteä kavereiden kanssa silloin, kun itselle sopii."

"Toki skeittaus on nuorten kulttuuria, vaikka porukoissa alkaa olla jo vanhempaakin kaartiä", Janne sanoo. "Itse skeittaaan edelleen, mutta todennäköisesti pikku hiljaa tulee tehtyä muutakin työrintamalla."

Toimisto ja koti kerrostalon eri päädyissä

Jannella on yhden miehen yritys, Janne Saario Landscape Architecture. "Olen kohteissa tavallisesti isomman toimiston alikonsulttina ja vastaan arkkitehtisuunnittelusta. Geo- ja rakennesuunnittelun tekevät niiden alojen ammattilaiset."

Janne kertoo, että elämä on tällä hetkellä hyvin perhekeskeistä. Kaksilapsisen perheen arki on suunniteltu mahdollisimman helpoksi: toimisto sijaitsee samassa talossa kuin koti, syksyllä kouluun menneen esikoulu on lähellä. Janne hakee hänet iltapäivällä koulusta ja poika tulee tekemään toimistolle läksyt. Myös 3-vuotiaan kuopuksen päiväkotia on lähellä kotia.

Perhekeskeisyys tarkoittaa myös sitä, että Janne yrittää pitää työmäärän sellaisena, että pystyy tekemään jokaisen projektin mahdollisimman laadukkaasti.

Sirkka Saarinen